# KÆRUNEVNDIN HJÁ ARBEIÐSLOYSISSKIPANINI

BOKS 106 • 110 TÓRSHAVN • TLF. 31 63 13 • FAX 35 95 96

3.

OSHIR

Jørmund Foldbo Heiðriksmørk 26 Postboks 70 520 Leirvík 051970

02. SEP 2011

02.09.2011

Tórshavn, tann 31. august 2011 J.nr. 2011006

### Avgerð

#### í kærumáli tygara mótvegis Arbeiðsloysisskipanini (ALS)

Kærunevndin hjá ALS viðgjørdi á fundi tann 29. august 2011 kæru tygara um noktandi svar um arbeiðsloysisstuðul.

#### Kærunevndin samtykti at geva tygum viðhald og vísa mállð aftur til ALS.

Av málinum framgongur, at tygum lótu ALS umsókn um arbeiðsloysisstuðul tann 31. mars 2011. Í umsóknini viðmerktu tygum m.a., at tygum hava sjálvstøðugt virksemi.

Við umsóknini var teldubrævasamskifti við undanfarna arbeiðsgevaran, har tygum við teldubrævi, dagfest 17. januar 2011, søgdu tygum úr starvinum.

ALS móttók eisini tann 31. mars 2011 avrit av tygara sjálvuppgávu fyri 2010 saman við einum ársroknskapi fyri virki tygara, ið m.a. vísir, at inntøkan av egnum virki í 2010 var kr. 92.798.

Av innanhýsis uppriti, dagfest 11. mai 2011, framgongur, at ALS hevur ringt til tygum og kunnað tygum um, at tygum mugu halda uppat við sjálvstøðuga virkseminum fyri at koma inn í ALS.

Sambært almennum uppriti, dagfest 13. mai 2011, ringdu tygum til ALS, har tygum ynsktu at fáa eina skrivliga avgerð um, at tygum ikki kunnu móttaka arbeiðsloysisstuðul, tá tygum eru sjálvstøðugur vinnurekandi. Tygum skuldu kæra avgerðina.

Tygum vendu tygum eisini til ALS við teldubrævi, dagfest 13. mal 2011, har tygum bóðu um eina skrivliga grundgeving fyri niðurstøðuni hjá ALS.

Tygum vistu til § 2, stk. 1 í kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi og viðmerktu m.a., at tygara sjálvstøðuga virksemi hevur ongantíð verið tygara høvuðsvinna.

## KÆRUNEVNDIN HJÁ ARBEIÐSLOYSISSKIPANINI

Boks 106 • 110 Tórshavn • tlf. 31 63 13 • fax 35 95 96

Tygum vístu í tí sambandi eisini á, at tygara sjálvstøðuga virksemi var soleiðis háttað, at tygum ikki vóru bundin at ávísum arbeiðstíðum og vóru tí fult arbeiðstøkur.

ALS fekk við teldubrævi, dagfest 30. mai 2011, avrit av skrásetingarskjali tygara i vinnuskránni, harav m.a. framgongur, at tygum eru meirvirðisgjaldsskrásettur.

Tygum ryktu ALS eftir svari við teldubrævi, dagfest 1. juni 2011. ALS vendi sær til tygum við brævi, dagfest 1. juni 2011, har ALS boðaði frá, at ALS í tygara konkreta føri hevði gjørt ta meting, at tygum ikki lúka treytirnar fyri at fáa arbelðsloysisstuðul.

Sum grundgeving fyri metingini vísti ALS m.a. á, at sum útgangsstøði eru treytimar fyri at fáa arbeiðsloysisstuðul ikki loknar, um ein er stjóri, nevndarformaður, ella kann tekna eitt felag, og tað er ikki avgerandi, um tað er lønt ella ikki.

Eisinl vísir ALS á, at einstaklingavirksemi tygara ikki kemur undir hugtakið ítriv. Tygum kunnu tekna eina trygging fyri B-inntøkuna sambært kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi.

Tygum hava í kæru tygara m.a. víst á, at tygum umframt dagliga arbeiðið hava havt sjálvstøðugt vinnuvirksemi, sum tygum hava útint um kvøldið eftir loknan arbeiðsdag og uttan, at tað hevur ávirkað tygara vanliga starv.

Tygum vísa eisini til § 2 í kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi og viðmerkja, at inntøkan frá sjálvstøðuga vinnuvirkseminum hevur verið um 15 – 20 % av ársinntøkuni. Inntøkur av hesum slag kunnu ikki roknast at vera høvuðsvinna hjá einum frískum manni í vinnuførum aldri.

Tygum ynskja elna grundgeving fyri, at virksemi tygara lýkur treytirnar fyri at roknast sum tygara høvuðsvinna.

Tygum hava í ískoytisviðmerkingum, dagfestar 22. august 2011, m.a. víst á, at vanligur lønmóttakari, sum gerst arbeiðsleysur, hevur møguleika at arbeiða nakrar tímar uttan at missa stuðulin, men mótrokning fer sjálvandi fram. Sama prinsipp átti eftir tygara tykki at verlð galdandi í tygara føri.

Tygum vísa eisini á, at tygum halda tað verða eitt órímiligt krav, at tygum eru noyddur at avhenda sjálvstøðuga virksemi tygara, ið tygum hava bygt upp gjøgnum 13 ár, til annan persón, bara tí tygum eru arbeiðsleysur nakrar mánaðir.

Viðvíkjandi § 5 í kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi vísa tygum á, at ALS ikki fyrr hevur víst á hesa áseting, sum tygum ikki meta hevur týdning fyri tygara mál.

Kærunevndin kann viðmerkja, at § 14, stk. 1, nr. 5 í ALS-lógini ásetur, at rætt til arbeiðsloysisstuðul hevur persónur frá tí degi, tá viðkomandi ikki er sjálvstøðugur vinnurekandi sambært § 12, stk. 6.

§ 12, stk. 6 í ALS-lógini, sum § 14, stk. 1, nr. 5 vísir til, ásetir m.a., at um stýrið fyri ALS tekur undir við ásetingunum, kann landsstýrismaðurin í kunngerð áseta nærri reglur um, hvør er sjálvstøðugur vinnurekandi.

Við heimild í hesi lógargrein er ásett í § 2, stk. 1 í kunngerðini um arbeiðsloysisstrygging fyri sjálvstøðug vinnurekandi, at sjálvstøðugur vinnurekandi er persónur, sum rekur vinnu fyri

## KÆRUNEVNDIN HJÁ ARBEIÐSLOYSISSKIPANINI

Boks 106 • 110 Tórshavn • Tlf. 31 63 13 • Fax 35 95 96

egnu rokning og ábyrgd, hevur tað sjálvstøðuga vinnuvirksemið sum høvuðsvinnu og við tí endamáli at fáa figgjarligan vinning.

Víðari ásetir § 2, stk. 2 í kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi, at ALS ger nágreiniliga meting av, um vinnan er sjálvstøðug. Sum meginregla er talan um sjálvstøðuga vinnu, tá ið tann vinnurekandi: Hevur fólk í starvi, hevur skattafrádrátt og rakstrarútreiðslur og avskrivingar av rakstrargøgnum sambært reglunum fyri sjálvstøðugan vinnurekandi, og verður skattaður av yvir-/undirskoti av virkinum, er mvg-skrásettur, ella er íognari í íognarfelagi.

Tað er sostatt ikki nóg mikið, at talan er um sjálvstøðuga vinnu sambært § 2, stk. 2 í kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi, tá mett verður um, hvørt ein persónur er sjálvstøðugur vinnurekandi,. Harumframt er neyðugt, at treytirnar fyri at verða mettur sum sjálvstøðugur vinnurekandi ásettar í § 2, stk. 1 í kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi, eru loknar, t.e. at viðkomandi rekur vinnu fyri egnu rokning og ábyrgd, hevur tað sjálvstøðuga vinnuvirksemið sum høvuðsvinnu og við tí endamáli at fáa figgjarligan vinning.

Út frá fyriliggjandi upplýsingum í málinum metir Kærunevndin ikki, at sjálvstøðuga vinnuvirksemi tygara er at meta sum tygara høvuðsvinna.

Kærunevndin metir tí ikki, at tygum eru at rokna sum sjálvstøðugur vinnurekandi eftir kunngerðini um sjálvstøðugan vinnurekandi. ALS kann tí ikki nokta tygum arbeiðsloysisstuðul grundað á § 14, stk. 1, nr. 5 í ALS-lógini.

Við hesum grundgevingum samtykti Kærunevndin at geva tygum viðhald og vísa málið aftur til ALS til nýggja viðgerð.

Hendan avgerð Kærunevndarinnar er endalig og kann sambært § 26, stk. 1 í ALS-lógini ikki kærast víðari til hægri fyrisitingarligan myndugleika.

Avrit av hesum skrivi er í dag sent ALS.

Vinarliga

Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini

Kristina Samuelsen, formaður

Thomassen, skr.